

TOPLANTININ AMACI VE KONUSU:

İBB İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı Şehir Planlama Müdürlüğü tarafından yürütülen Beyoğlu Strateji Planı çalışmaları kapsamında Beyoğlu'nda kültür-sanat alanında çalışan araştırmacılara süreç hakkında bilgilendirme yapılmış; katılımcıların yaptıkları çalışmalar, Beyoğlu'na dair fikirleri, sürece ilişkin görüş ve önerileri alınmıştır.

TOPLANTI TARİHİ VE YERİ:

08.07.2021 / ZOOM-ONLINE

KATILIMCILAR:

İBB Şehir Planlama Müdürlüğü: Gökçe DEDE, Rahşan ÖZÇELİK, Miray ÖZKAN, Sibel DÜNDAR DOĞAN, Gözde AĞARTAN ÜNALDI, Eda MUTLUAY, Bengi ÇAKMAK, Burcu YANAR, Fatma Tuğba CANAN, İrem ÖZTEMİZ, Emre MUŞLU

Bimtaş: Özgür EREN, Hale BAYSAN, Mehmet YALÇIN, Cansu YAPICI

Araştırmacılar: Asu AKSOY, Enis KÖSTEPEN, Hatice Kübra ALTUN TAŞDEMİR, Lorans TANATAR BARUH, Nilay ÖZLÜ, Seda KULA SAY, Yaşar ADANALI

ASU AKSOY:

- Beyoğlu'nda on yıl öncesine giden bir kültürel dönüşümden bahsedilmiştir; Beyoğlu'nda kültürel faaliyetlere ev sahipliği yapan kurumların, mekanların, bu kurumları besleyen kültürel iklimin ve eğlence hayatının, kültürel faaliyetlere katılanların, hepsinde bir dönüşüm süreci olduğundan söz edilmiştir. Bu dönüşümü tetikleyen dinamikleri çok kaba hatlarıyla, soylulaşma, 5366 sayılı yasaya dayanılarak yapılan büyük ölçekli kentsel dönüşüm projeleri ile demografik yapının değiştirilmek istenmesi, ortaya çıkan kira artışları ve emlak değerlerindeki yükselişler nedeniyle küçük esnafın yerini büyük zincirlerin, markaların alışı, turizm sektörüne yönelik büyük yatırımların buraya yönelmesi ve Beyoğlu'nun bir turizm destinasyonu olarak, turizme yönelik tüketim yeri olarak pazarlanmaya başlaması şeklinde özetlenmiştir. Beyoğlu'ndaki kültürel dönüşümü konuşurken Koruma amaçlı Nazım İmar Planı ve bu plana altlık teşkil eden Strateji Belgesi'nin yapabilirlik sınırlarının ne olduğunun belirlenmesinin kuşkusuz çok önemli olduğu vurgulanmıştır.
- Beyoğlu ile ilgili Asu Aksoy ve Kevin Robins'in ilk yayınladıkları makalelerinde 2011 yılındaki Koruma Amaçlı Nazım İmar Planının dönüşüm etkileri ele alınmıştır. O dönem Beyoğlu Belediyesi'nin Tarlabası dönüşümü başlamış, Talimhane, Demirören AVM'si gibi yine büyük ölçekli kentsel dönüşüm süreçleri ilerlemiştir. O dönemin projelerinin başında Tarlabası Projesi, Demirören, Haliç tersanesi dönüşümü, Talimhane'nin dönüşümü gelmiş ve Galataport süreci başlamıştır. Dönemin ana aktörlerinden birisi Beyoğlu Belediyesidir.
- Beyoğlu'nun küresel bir turizm markası olarak nasıl pazarlandığını ve o dönemki belediyenin yeni Beyoğlu vizyonunda kentlilerin sözünün geçmediğine dikkat çekmiştir. Sadece sözlerinin geçmemesi değil, Tarlabası'nda yaşayan dar gelirli, kentlilerin başına geldiği gibi istenmeyenler haline düştüklerini, kentsel dönüşüm projeleri ile kent rantının hızla artışı sonucu alanda sınıfsal bir dönüşümün söz konusu olduğu ifade edilmiştir.

- 2010'lu yıllarda Beyoğlu'nu, ofislerin, rezidansların, otel zincirlerinin, AVM'lerin olduğu bir küresel turizm ve turizme yönelik tüketim, eğlence merkezine dönüştürmek vizyonu söz konusudur. Pera'nın tarihi dokusunun nostaljik bir tarihi dekor olarak çok yararlı olduğu belirtilmiştir.
- Kültür ve sanat ise daha çok turisti çekmek için cezbedici bir unsur olarak düşünülmüştür. Buna karşılık, 2010 yılında Tophane'deki galerilere yapılan saldırıların da unutulmaması gerektiği vurgulanmıştır. Bu saldırılar 2010 yılından sonra da tekrarlanmıştır ve bu saldırılar yorumlanmaya çalışıldığında, kültür ve sanat etkinliklerinden 'sınırı taşımaması', gibi bir beklentide olduğundan söz edilmiştir.
- 2021 yılına gelindiğinde Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın Beyoğlu'nda ana aktör haline geldiği ifade edilmiştir. Asu Aksoy ve Kevin Robins'in 2021 yılındaki Beyoğlu'nun kültürel dönüşümü ile ilgili yeni çalışmalarının; yine Koruma Amaçlı İmar Planı çalışması dönemine denk geldiği belirtilmiştir. Bu sefer, İBB'nin bu plan çalışmasını yaparken, strateji belgesi ile alandaki dönüşüm dinamiklerini tüm paydaşlarla görüşerek ele aldığı söylenmiştir.
- 2021 yılında Beyoğlu'na bakıldığında Beyoğlu'na ruh veren küçük ölçekli esnaf, eğlence yerleri, kültür ve sanat mekânlarının giderek kapandıklarının görüldüğü vurgulanmıştır. Büyük kültür ve sanat kurumlarının bir dönem kapalı kaldığı; 2011 yılında işaret edilen kültürel dönüşümün bu 10 yıllık süreç içerisinde nasıl etap etap inşa edildiğini tüm yaşayanlar gördüğü belirtilmiştir.
- 2021 yılında Beyoğlu'nun kültür senaryosunun yeniden yazılması girişimiyle karşılaşıldığı; burada nasıl bir kültürel ve sanatsal çehrenin oluşacağı ve ne tür etkinliklerin varlık gösterebilecekleri konusunda doğrudan Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın bir girişim içinde olduğunun görülmüş olduğu ifade edilmiştir.
- Beyoğlu Kültür Rotası başlığını taşıyan bu girişim tamamen bakanlığın projesi olmakla birlikte; 2010'lu yıllarda temelleri atılan Galataport gibi turizm altyapılarının artık bitmek üzere olduğu ve amacın, örneğin Galataport'a gelecek milyonlarca turisti Beyoğlu'na bir kültür rotası ile çekmek ve turistlere 'bizim kültürümüz'ün örneklerini göstermek olduğu vurgulanmıştır. Kültür Rotası projesi kapsamında Galata Meydanı'ndan başlayarak, İstiklal Caddesi'nde ilerleyen ve Taksim'de noktalanın bu kültür sanat rotasında Bakanlık tarafından kurulan müzeler, etkinlik merkezleri ve kültür sanat programlamaları söz konusudur.
- Beyoğlu Kültür Yolu Projesi'nin yıkımlar üzerinden ilerlediği; Narmanlı Han, Emek Sineması, AKM ve Tarlaş'ının yıkımının bunlara bir örnek olduğu ifade edilmiştir. Bu kültür rotası oluşturulurken mülklerin el değiştirilmesi, kamulaştırmalarla yeni mekânların yaratılması; bazı mekânların Bakanlığa devredilmeleri ve Bakanlık tarafından kültür sanat mekânları olarak işletilmeleri söz konusudur. Örnek olarak Galata Kulesi, Atlas Sineması, Tarık Zafer Tunaya Kültür Merkezi verilmiştir. Beyoğlu için yeni bir kültürel senaryonun yazımının söz konusu olduğu; bu durumun Beyoğlu'nun kültürel kimliğini tamamen değiştirecek, ideolojik-kültürel bir program olduğu vurgulanmıştır. Devletin kültür politikasının Beyoğlu'nda nasıl hayata geçtiğinin görüldüğü söylenmiştir. Bir tarafı ile 2010'lu yıllarda başlamış olan, İstanbul'u ve Beyoğlu'nu küresel bir marka, turizm ve büyük gayrimenkul yatırımları için cazibe merkezi haline

getirmek amacı söz konusu, öbür tarafta ise belirli tür kültürel programların tercih edildiği bir ideolojik-kültürel hâkimiyet kurma çabası söz konusudur. Taksim Camisinin bu dönemde tamamlanmış olmasının, bir sivil toplum ifade alanı olarak yer etmiş Taksim Meydanının kimliğinin tamamen değiştirilmesi çabasının bir parçası olduğu vurgulanmıştır.

- Devletin kültür politikasının Beyoğlu'nda nasıl hayata geçtiğine bakıldığında bir tarafta Cumartesi Anneleri gibi protesto eylemlerine izin vermemek için kamusal alanların polis barikatları ile çevrelenebildiği, öbür tarafta, AKM inşasında görülen anıtsallaştırılmış bir kültürel anlayışın görüldüğü ifade edilmiştir. Beyoğlu'nun yüzyıldır birlikte gelmiş kozmopolit ve serbest ifadeyi destekleyen çoğul kimliğinin ve atmosferinin ortadan kaldırılarak kontrollü ve soylulaşmış, tüketim kültürünün parçası haline gelmiş aynı zamanda 'bizim kültürümüz'ü gösteren farklı bir kültürel-sanatsal alanın yaratılmak istendiği söylenmiştir.
- Beyoğlu için yapılan koruma amaçlı imar ve strateji belgesi oluşturma sürecinde Beyoğlu'nun nasıl bir kültürel ve ideolojik dönüşüm içerisinde olduğunun anlaşılmasının önemli olduğu vurgulanmıştır.
- Beyoğlu'nun yüzyılı aşkın bir sürenin kültürel birikimi ile bugüne gelebilmiş kendine özgü, özgün ve tarihi bir yer olduğunu ve bu kimliğinin korunmasının ne kadar önemli olduğu vurgulanmıştır. Bu kimliğin korunması ve canlı tutulması için bu kimliği oluşturan dinamiklerin neler olduğunu, bu dinamiklerin bugün hangi dönüşüm politikaları ile karşı karşıya olduğunu anlamak gerektiği ifade edilmiştir. Bir imar planlaması kapsamında stratejik önceliklerin ve ilkelerin tartışıldığı bir belgede Beyoğlu kimliğinin, atmosferinin, bu atmosferi meydana getiren ve ayakta tutmaya çalışan tüm paydaşları ile birlikte telaffuz edilmesi, ve bu atmosferin ve kimliğin yaşatılması için nelerin yapılabileceğinin ortaya konmasının büyük önem taşıdığı belirtilmiştir.

ENİS KÖSTEPEN:

- Cumhurbaşkanının kültür rotası tanıtımını Atlas Sineması'nda Şubat ayında yaptığını; şuan Atlas Sinema'nın kim tarafından ve nasıl işletileceğini, hangi programların ve festivallerin yapılacağı, ayrıca sinema müzesinin hangi amaçla ve neden kurulduğunu, nasıl bir müzecilik vizyonuna sahip olduğunu bilmediklerini ifade etmiştir.
- Tarlabası'ndan Emek Sineması mücadelesine, Narmanlı Han'ın dönüşümüne kadar bir sürü kentsel mücadele tarihi ve bu mücadelelere konu, ev sahibi olmuş hafıza mekanı olduğunu ve bunların görünür ve paylaşılabılır olmasının Beyoğlu'nun kültür-sanatının ve stratejik planın bir parçası olması gerektiğini söylemiştir.
- "Emek Bizim, İstanbul Bizim" sürecinde eylemlere katılanların çektiği görüntülerin oluşturduğu arşivden bir belgesel yaptıklarını, Özgürleşen Seyirci: Emek Sineması Mücadelesi adındaki bu belgeselin Türkiye'de ve yurtdışında birçok yerde gösterildiğini ama gösterilmesi gereken yerde yani Beyoğlu'nda, hiçbir büyük kamusal mekânda gösteriminin yapılmadığını söylemiştir. Belgele <https://ozgurlesenseyirci.com> sitesinden ulaşılabilir.

- O dönem Emek Sinemasını yıkacak projeye karşı çıkıldığında Emek sinemasının kar etmediği söylenerek kendilerine karşı bir saldırı olduğunu söylemiştir. O dönem Emek Sineması'nın geleceğine kamunun karar vermesi gerektiğini düşündüklerini, kamunun aktörlerinin bir araya geldiği bir yöntemin kurgulanmasını istediklerini söylemiştir.
- Documentarist İstanbul Belgesel Günlerinin İstanbul'un en önemli belgesel film festivali olduğunu ama kendi sabit mekânı olmadığını; İstanbul Film Festivali'nin Sinepop, Emek Sineması ve Alkazar Sineması'nı kaybettiğini bu sebeple de kendilerine bu ve benzeri festivallere, kültür sanat girişimlerine kendilerine mekan yaratacak bir fırsatı verme açısından strateji planının önemi olduğunu dile getirmiştir. İBB'nin bu sürecin destekçisi olması gerektiğini söylemiştir.
- Altyazı Sinema Derneği'ni 2019 yılında ilk olarak Beyoğlu'nda kurduklarını ama pandemi ile birlikte ofisin Moda'ya taşındığını; Kadıköy'ün de artık kültür-sanatta Beyoğlu ile birlikte önemli bir aktör haline geldiğini belirtmiştir. Artık strateji planında Beyoğlu'ndaki kültür-sanat hayatı düşünülürken bunu Kadıköy gibi bir merkezle ilişki içinde düşünmek gerektiğini belirtmiştir. Hafıza Merkezi'nin yayınladığı ve bir site haline de getirdiği Hatırlayan Şehir: Taksim'den Sultanahmet'e Mekan ve Hafıza diye bir kitap olduğunu belirtti. Bu kitapta ve sitede, resmi tarihin dışında, Beyoğlu'nun siyasi tarihini başka şekilde ele alan bir rotanın ve anlatımın yer aldığını söyledi. Stratejik Planın kültür ve sanat alanında bu tür anlatımlara ve hafızalaştırmalara alan açmasının önemli olduğunu belirtti. <https://hatirlayansehir.hakikatadalethafiza.org>

YAŞAR ADANALI:

- Büyük bir dönüşüm süreci olmasına rağmen planlananların birebir uygulandığı bir süreç olmadığını belirtmiştir. Tarlabaşı sürecinin ilk planlanmasından inşaatın bitmesine kadar neredeyse 20 yıl geçtiğini ve bu tarz yukarıdan gelen dönüşüm projelerinin büyük yaralar/izler bıraktığını söylemiştir.
- Beyoğlu'nun kültürünü oluşturan bileşenlerin neler olduğunu sormuş; Beyoğlu'nun bittiği, dönüştüğü düşünülen zamanlarda -saldırı ile birlikte şiddet ortamı ve güvenlikçi ortamın pik yaptığı 2016 sonrası dönemde- Mekanda Adalet Derneği olarak hafıza mekanlarını öne çıkaracak "Beyoğlu Yıkılmadım Ayaktayım" haritalama çalışmasını yaptıklarını dile getirmiştir. Bu mekansızlaşma sürecinde hangi mekanların mekansızlaştığı, hangi mekanların yok olmasının önemsendiği üzerinden sadece kamusal mekanların veya sembolik mekanların değil, gündelik hayatın içinden Beyoğlu kültürünün kurulduğu gündelik mekanları da dahil edecek şekilde- ticarethaneler, sinemalar, kültür mekanları, cafeler, diskolar vb.- bir haritalama çalışması yapılmıştır.
- Bu haritalama çalışmasında kişilere "sizler için önemli olan, hikâyenizin olduğu ve hikâyenizi bizimle paylaşabileceğiniz ve artık olmayan mekânlar hangileri?" sorularını yönelttiklerini ve bu hikâyeler üzerinden bahsedilen haritalama çalışmasının oluştuğunu ifade etmiştir. Bu haritalama çalışmasında yaklaşık 400 noktanın ortaya çıktığını ve Beyoğlu belleğinin ne olduğunu göstermesi açısından değerli bir çalışma olduğunu belirtmiştir.
- 2017-2018 yıllarında mekansızlaşma karşısında alternatif mekanların inşasına nasıl vesile olunabileceğine dair çalışma yaptıklarını, uluslararası partnerler ile

çalışarak Beyoğlu'nda en hızlı dönüşen yer olarak gördükleri Galata'da, tarihi bir yapıyı bir kültür ve alternatif mekanı olarak "Postane İstanbul" adıyla hayata geçirmeye çalıştıklarını söylemiştir. Buradaki amacın aşırı ticarileştirme ve tektipleştirme karşısında mekânsal altyapıların sivil ölçekte nasıl sunulabileceğinin incelenmesi olduğunu dile getirmiştir. Bu mekânın, bağımsız film festivali için salon bulamayan girişimin başvuruabileceği, alternatif üretim yapan üreticilerin merkezi bir alanda kendilerine teşhir alanı bulabileceği, bir taraftan da çeper ile Beyoğlu arasındaki ilişkileri de zorlayacak bir yer olacağını belirtmiştir.

- Kadıköy ve Beyoğlu'na hapsedilmiş kültür odağının İstanbul'daki diğer 39 ilçe ve çeperle nasıl ilişkiler kurabileceğini ve kültürel zenginliğin Beyoğlu'nu nasıl besleyip Beyoğlu'ndan nasıl beslenebileceğinin daha fazla düşünülmesi gerektiğini dile getirmiştir.
- İBB'nin Galataport ile ilgili pozisyonunun henüz net olmadığını ve Galataport'u meşrulaştırıp kabul edip etmemeye dair nabız yoklandığını söylemiştir. İBB'nin Galataport'un bu kültürel dönüşümdeki rolünün farkındalığını kaybetmemesi gerektiğini vurgulamıştır. Galataport'tan iyi bir hikâye çıkarmaya çalışmanın çok mümkün olmayacağını ve bu kadar çabayı değersizleştirme riskini barındırdığını belirtmiştir.

SEDA KULA SAY:

- Kültür sanat zonlarının İstanbul'da çok az yerde Beyoğlu ve Kadıköy gibi bölgelerde sıkışmış durumda olduğunu, bunun yetersiz olduğunu ve bu alanların boş zaman zonu olduğunu belirtmiştir.
- İnsanların vakit geçirmek için 40 km. uzaktan Kadıköy'e geldiğini, belediyenin tüm kent bazında daha fazla mekân (özellikle kültür sanat içerikli mekânlar) yaratması gerektiğini belirtmiştir. Bu mekânların sadece kent merkezlerinde değil tüm kente yayılması gerektiğini ve "boş vakit" kelimesinin önemli olduğunu belirtmiştir.
- Beyoğlu özelinde çok fazla katman olduğunu, geçmişinin ve uzun hikâyelerinin olduğunu belirtmiştir. Erken zamanlarda yaşanan Tarlabası yıkımının, Emek Sineması'nın yıkılışının, Demirören AVM'nin yapılmasının ve sonrasında yaşanan Gezi olaylarının hepsinin birbiri ile alakalı olduğunu belirtmiştir.
- Meydanda cami yapımı, meydanının dönüştürülmesi ve AKM'nin yıkılması gibi olayların geçmişten bugüne bakıldığında, Taksim Meydanının hep bir "pazarlık ve çatışma alanı" olduğunu belirtmiştir. Taksim Meydanı'nın tarihine bakıldığında bu özelliğin meydanın kimliğini oluşturduğunu dile getirmiştir.
- Geleneksel ve modern olan, tutucu olanla dışadönük olan, dindar olanla çok seküler olanın bir çatışma alanı olarak kimliklendiğini ve bu özelliği ile diğer merkezlerden farklılaştığını, bu alanın çok kozmopolit olmasının da çatışma ve pazarlık ortamı olarak geliştiğini belirtmiştir.
- Bölgenin bu gelişiminin birkaç yüzyıldır böyle devam ettiğini ve moderniteye geçişin aynasını tuttuğunu belirtmiştir. Bu durumun günümüzde doğal dinamizmden çıktığını, hoşgörünün azaldığını ve bölgede kaba müdahaleler olduğunu belirtmiştir. Yüzyıllar içinde gelişen doğal sürecin son dönemde hafıza

mekânlarının da yok edilmesi ile hızlı bir şekilde dönüştürüldüğünden bahsetmiştir.

- Gelişmelerin insan boyutundan çıktığını ve kent hakkına sahip çıkan grupların ezildiğini belirtmiştir. Belediyenin bu noktada hoş görü tesisi etmesi gerektiğini, ezilenlerin ve sesi çıkarmayan insanlara mekân sağlayarak dengenin yeniden kurulabileceğini belirtmiştir. Böylelikle çatışma ve pazarlık alanı olarak tanımlanan bölgenin doğal sürecinin yeniden sağlanabileceğini belirtmiştir.
- Bölgeye bakıldığında; bir taraftan ezildiği ve sesini çıkartmak istediği bir alan bulunurken ve diğer yanda baskıcı bir tarafın olduğunun görüldüğünü belirtmiştir. Son dönemlerde kent belleğinin yok olduğunu ve kaba müdahalelerin gerçekleştirildiğini ancak bu sürecin herkesin sahip çıkması ile üstesinden gelinebileceğini ifade etmiştir. Bu noktada Emek Sineması ve Gezi olaylarında dezavantajlı olsa da insanların mekânlarına sahip çıktığını belirtmiştir.
- Son dönemde "Kültür Rotası" konusunun gündemde olduğunu ve doğru kimlik atanması gerektiğini belirtmiştir. Doğru kimlik atandığında insanların bunu yaşatabildiğini ve sahiplendiğini ifade etmiştir. Kültür sanat aktivitelerinin kentin bütününe yayılması gerektiğini yinelemiştir. Beyoğlu'nun modernleşmenin bir tarihi gibi olduğunu ve müdahaleler sonrasında birçok değerlerin yok olduğunu ve ortak değerlerin azaldığını belirtmiştir.
- Beyoğlu'nun insanlara hitap etme kapasitesinin küçüldüğüne dikkat çekmiştir. Bölgede yer alan faaliyet alanlarının ve seçeneklerin daraltılmaması gerektiğini belirtmiştir.

LORANS TANATAR BARUH:

- Tarihiçi perspektifinden yaklaşarak 2009'da tamamladığı çalışmada Beyoğlu'nda modernleşmenin aktörlerini incelediğini belirtmiştir.
- Bu bölgenin aslında bir "Müzakere Alanı" olduğunu, yaşayanların, yatırımcıların, belediye ve devletin müzakeresinin sonucunda şekillendiğini belirtmiştir. 19. yy'da farklı toplulukların bir araya geldiği, önemli yayıncıların, okuma salonlarının, kütüphanelerin, araştırma merkezlerinin barındığı müstesna bir alan olduğunu belirtmiştir. Bu özelliğinin Cumhuriyet'in erken döneminde de devam ettiğini, 1990'ların başında soylulaştırmanın daha başlamadığını ancak 1997'de sermayenin orada yer seçmeye başladığını gözlemlediğini belirtmiştir.
- Bugün hala bölgenin önemli kültür merkezlerini içerdiğini, Beyoğlu'nun sadece İstiklal Caddesi ve çevresinden ibaret olmadığı ve bu bölgenin Galata'dan başlatılması gerektiğini belirtmiştir. Galata'nın da İstiklal aksına girmeye başladığını ve sadece yerli-yabancı turistlerin geçiş yeri olarak kullanılması riskini taşıdığını belirtmiştir. Aidiyet ve sahip çıkma gibi kavramların zayıfladığını, yalnızca kafelerin değil yaşanmışlık alanlarının tutulması gerektiğini belirtmiştir.
- Tarihsel süreçte Beyoğlu'nun her zaman sermaye sahiplerinin odağında olduğunu ama bugün daha büyük boyutta yatırımlar yapıldığı için yapılan müdahalelerin de etkisinin büyük olduğunu belirtmiştir.
- Daha önce İstiklal Caddesi üzerinde Yeşilçam Sokağı köşesinde inşa edilen Deveaux Apartmanları'nın bir bankacının yatırımı olduğunu ancak Demirören

gibi çok daha büyük ölçekte yatırım yapılması ile kentsel müdahalelerin oranının büyüdüğünü ve kentsel mekan-insan ilişkisinin koptuğunu belirtmiştir.

NİLAY ÖZLÜ:

- "Beyoğlu Senin" başlığını düşünerek Beyoğlu gerçekten kimin sorusunu yöneltmiştir. Yaşayanlar için mi, turistler için mi kimin için Beyoğlu'nun düşünüldüğünü sormuştur.
- Bu söylemin herkesi memnun etmek gibi bir içerik taşıdığını ve Beyoğlu'nun kendi içinde çok katmanlı, heterojen ve çeşitlilikler barındırdığını belirtmiştir. Beyoğlu'nun çok daha çeşitlilik ve farklılıkları barındıran kamusal alanları bulunurken günümüzde etkileşimin azaldığı, Tarlabası Bulvarı ile koparılmış bir Beyoğlu'na dönüştüğünü belirtmiştir. Beyoğlu'nu çok katmanlılığın, çeşitliliklerin bir arada olabildiği ve bunu gösterebildiği bir yer olarak hayal ettiğini dile getirmiştir.
- Beyoğlu'nun tarihsel sürecine bakıldığında, bölgede sermayeyi dışlamanın mümkün olmadığını, İstiklal Caddesi ve Galata aksını şu anda sevilen hale getirenin aslında sermayenin akışkanlığından ve bunun homojen olmamasından kaynaklandığını belirtmiştir. Günümüzde asıl sorunun yatırımların tepeden inmece bir yaklaşımla ve belli sermaye gruplarının himayesinde olduğu için yaşandığını ifade etmiştir.
- Bu süreçte hangi Beyoğlu'nu özlediğimize ilişkin bir soru yöneltmiştir, Ermeni, Rum ve Yahudi toplulukların olmadığı bir geçmişi mi sahipleneceğimiz konusunu paylaşmıştır.
- Beyoğlu'nun tekil ve özgün bir yer olduğunu ve bu bölgede zincirleşmenin önüne geçilebilecek bireysel inisiyatiflerin bağımsız mekânların var olabileceği bir yere dönüşebilir mi sorusunu yöneltmiştir. İBB'nin bu konuda vergi indirimini veya teşvikler sağlayabilmesi konusunda herkese açık olabilecek ve çeşitliliğe imkan verecek olanaklar sağlaması konusunu dile getirmiştir.
- Beyoğlu'nun politik açıdan önemi olduğunu, insanların bu mekanı kendi politik aktivizmi olarak görmesinin öneminin unutulmaması gerektiğini ve sadece kültür sanat aksı olarak düşünülerek bu öneminin göz ardı edilmemesi gerektiğini belirtmiştir.

ENİS KÖSTEPEN:

- Sunumda paydaşlarla birlikte çalışmaya ilişkin bir bölümünün bulunduğunu, kültür sanat alanında paydaşların nasıl tanımlanacağını ve paydaş olarak kimlerin belirleneceğini ve katılımın nasıl sağlanacağına ilişkin konuya açıklık getirilmesini istemiştir.

SEDA KULA SAY:

- İBB'nin meydan yarışmalarına ilişkin Taksim Meydanı yarışmasının çok önemli olduğunu, meydanın politik bir alan olarak düşünülmesi gerektiğini, sadece kültür sanat alanı olarak düşünülmemesi gerektiğini belirtmiştir. Bu bakış açısının Beyoğlu'nun kimliğine bir haksızlık olacağını belirtmiştir.

- Politik gelişimin aynası olan bir bölge olması ve asıl gerekli olanın bu süreçleri açığa çıkartmak olduğunu belirtmiştir. Bu yarışma sonuçlarının apolitik görüldüğünü ve genel olarak meydan kimliğine uygun bakış açısının olmadığını belirtmiştir. Beyoğlu'nun kimliğinin hiçe sayıldığını düşündüğünü belirtmiştir ve bu süreçte neler yapıldığına ilişkin bir soru yöneltmiştir. Eğer bu süreçler vatandaşlar tarafından benimsenmez ise yaşatılamayacağını belirtmiştir. Bu bölgenin İstanbul yurttaşının politik gelişimin aynası olduğunun unutulmaması gerektiğini ve yok saymamak gerektiğini düşündüğünü belirtmiştir.

ASU AKSOY:

- Beyoğlu'nun bir toplumsal ifade, karşılaşma, buluşma ve diyalog alanı, farklı toplumsal taleplerin gösteri ve ifade alanı olduğu, kültür sanatın da bu karşılaşmaları besleyen yaratıcı bir alan olduğu vurgulanmıştır. Kültür sanat ne kadar zenginse, kamusal ifadenin de o kadar zenginleştiği, önemli toplumsal hareketlerin arka planında önemli kültür sanat altyapısı, kültürel birikim ve kültürel tarihin olduğu belirtilmiştir. Kültür ve sanata yatırım yaparken bir ifade alanına, yaratıcı duruşlara destek olunduğunun unutulmaması gerektiği belirtilmiştir.
- Kültür Rotası Projesi ile bir çeşit 'temiz' ve düzenli, kontrollü kültürel alanların tasarlandığını söylemiştir. Beyoğlu'nun sahip olduğu özelliklerin yani birikimler, müzakereler, çatışmalar, farklılıklar, tesadüfi ve kaza sonucu bir araya gelişlerden meydana gelmiş birikimlerden arındırılmış bir kültür dönüşümü hamlesi ile karşı karşıya kalındığı ifade edilmiştir.
- Sermaye grupları çok büyüdüğünde dengelerin bozulduğu, akışkan ve geçirgen mekanlar yerine, güvenli siteleri öbeklenmiş mekânsal düzenlemelerin tercih edildiğinin görüldüğü söylenmiştir. Beyoğlu'nun bu anlamda mekânsal parçalamasından söz edilebileceği; bahsedilen spontanlıklar, karşılaşmalar, hareket ve geçişlerin yarattığı varoluşlar ve yaşam biçimlerinin bu parçalanmış mekânda yaşamasının mümkün olmadığı belirtilmiştir.

SEDA KULA SAY:

- Beyoğlu'nun istediğimiz zaman kullanabileceğimiz, ağacını savunabileceğimiz, güdülmüş bir boş zaman değerlendirme ve tüketim alanı haline getirilmemiş, insanların özgürlüklerini yaşayabildiği ve kültür sanatı da o çerçevede paylaşım üretebildikleri bir alan olmasını istediğini çünkü Beyoğlu'nun zaten böyle bir alan olduğunu vurgulamıştır.

BENĞİ ÇAKMAK (İBB – ŞEHİR PLANLAMA MÜDÜRLÜĞÜ):

- Taksim Meydan yarışması ile ilgili Beyoğlu Strateji Planı kapsamında yarışma sürecini tartışabileceğimiz ve değerlendirebileceğimiz, STK ve yarışmayı düzenleyen ekiple birlikte geniş katılımlı bir online forum yapmayı planladığımız belirtilmiştir.

HATİCE KÜBRA ALTUN TAŞDEMİR:

- Taksim Sıraselviler Caddesi üzerinde bulunan Majik Sineması ile ilgili tez çalışmasından bahsetmiştir.
- Majik Sinemasının, Türkiye'de inşa edilmiş ilk sinema yapısı olması açısından önemli olduğu vurgulanmıştır. 2007'den beri gündemde olan bir konu olduğu, dava süreçlerinin yaşandığı ama artık otele dönüştüğü söylenmiştir. Beyoğlu'ndaki sinema kültürü için de değerli ve önemli bir yapı olduğu, tez konusunda hafıza mekanlarının yok edilmesi ve bu kopmaları incelediği dile getirilmiştir. Sinemanın mekânsal bağlayıcılığının sebebinin gösterim biçimi ve insanları bir araya toplaması olduğu ancak bunların hem teknolojinin gelişmesi ve videonun icat edilmesi hem de pandemi ile biraz değiştiği belirtilmiştir. Dünyada da bunların değiştiği ama bazı önemli yapıların korunabildiği vurgulanmıştır.
- Beyoğlu sinema yapılarının yok olma sürecine baktığımız zaman özgürleştirmeye dair politik müdahalelerin kültür ortamının oluşumunu desteklediği ancak tepeden gelen sert müdahaleler ile plan projeler yapıldığı zaman orada kopmalar gerçekleştiği belirtilmiştir. Çünkü toplumla kültürün bir bağı olduğu ve bu bağın sonrasında kendini bir mekan olarak ortaya çıkarabildiği ve belki daha noktasal ve proje bazlı canlandırma çalışmaları yapılabileceğine ilişkin öneriler sunulmuştur. Nostaljiye kapılmadan değişen şeyleri de işin içine dahil etmek gerektiği, sinemada medyanın gücünü olumlu olarak ele almak gerektiği ve projelerin daha tekil bazda ele alınmasının iyi olabileceği belirtilmiştir.
- 1982'den beri tescilli bir eser olmasına rağmen şu anda Majik Sineması'nın sadece ön cephesinin kaldığı, bir birikimin sonucu olarak oluşmuş çok kıymetli bir yapı olduğu ancak yok olduğu belirtilmiştir. Beyoğlu'ndaki sinema yapılarının pek çoğunun yok olduğu, mevcut sinema yapılarının çoğunun artık AVM'lerin içinde yer aldığı belirtilmiştir. Majik Sineması'nın yok olma sürecinde hiç ses çıkmamasının, kentsel hafızadaki kopuklukla ilgili olduğu çünkü o zaman AKM ve Emek Sinemasının yıkılmış olduğu ve pek çok hafıza mekânının zaten yok edildiği vurgulanmıştır. Dünyada korunan sinema yapılarının genelde ilk sinema yapıları olduğu çünkü kentsel hafızanın bir sonucu olduğu söylenmiştir.
- Dava süreçleri ile ilgili bilgi almaya çalıştığı ancak çok bilgiye ulaşamadığı, davayı açanın da bir sivil toplum kuruluşu ya da vatandaş değil yan parseldeki otel sahibi olduğu ve dava açma sebebinin de manzarasını kapatmış olması olduğu belirtilmiştir.
- Kentsel hafızadaki bu kopuklukların çözülmesi için planların daha insan ölçeğinde ele alınması ve insanların öncelikle toplumsal bağlarının güçlendirilmesi gerektiği dile getirilmiştir. İBB olarak Majik Sinemasıyla ilgili bir çalışmanın olup olmadığı sorulmuştur.

ASU AKSOY:

- Beyoğlu Strateji belgesinin hazırlığının aynı zamanda Beyoğlu'nun tarihi ve kültürel mirasının tüm yönleriyle ortaya konulmaya başlanacağı, ya da bu ortaya çıkarmanın yönteminin tartışılarak uygulamaya geçilebileceği bir süreç olduğu ifade edilmiştir. Beyoğlu'nun tarihine, kültürel mirasına, atmosferine, değerlerine ilişkin bilinenlerin daha görünür kılınması, bilinmeyenlere yönelik soruların ortaya çıkarılabilmesi bu bilgilerin dökümünün yapılması ve ortaya çıkan bilgilerin

katılımcı ve açık uçlu yöntemlerle hep gündemde tutulması başlıklarında İBB'nin önemli bir rol oynayabileceği söylenmiştir. Çünkü Kübra Altun Taşdemir'in anlattığı hikâyenin yaygınlaşmasının, bilinirliğinin artmasının çok önemli olduğu; Beyoğlu'nda buna benzer sayısız hikâyeye yığına olduğu ifade edilmiştir. Bunları sahiplenen, peşine düşen insanları bulmak, teşvik etmek ve bu hikayeleri herkesin dinlemesi ve daha çok bilgi sahibi olması için yapılan çalışmaları desteklemenin öneminden bahsetmiştir.

- Planlama ve Strateji Belgesini oluşturma sürecinin aslında bilinen ve bilinmeyenlerin ortaya çıkarıldığı, detaylandırıldığı ve kalıcı ve kamuya açık bir envanter haline getirildiği bir çalışma olarak kurgulanmasının gerekliliği ifade edilmiştir. Bu bilgilerin erişilebilir ve güncellenebilir hale dönüştürmesinin çok iyi olacağı belirtilmiştir. İBB'nin zaten bir envanter biriminin olduğu ve Beyoğlu için bugünden bu süreci başlatmak gerektiği vurgulanmıştır. Mesela Majik Sineması ile ilgili bir pilot çalışmanın yapılabileceği söylenmiştir.

LORANS TANATAR BARUH:

- Meydanın sadece Cumhuriyetin değil daha önce de Talimhane tarafında özellikle 2. Meşrutiyet sonrasında ilk balon uçuşlarının yapıldığı ve uçak denemelerinin ve uçuş gösterilerinin yapıldığı bir yer olduğu vurgulanmıştır. Dolayısıyla o hafızanın Taksim'de Osmanlı'dan beri var olan bir hafıza olduğu, askeri birliklerin konuşlandığı, gösteri yürüyüşleri yaptığı ve Birinci Dünya Savaşı döneminde ittifak güçlerinin gösteri yaptıkları dile getirilmiştir.
- Taksim'in belki bir meydan olmasından dolayı bir geçiş alanı olarak kullanıldığı, o bölgede çalışanların komşularıyla ilişki kurmadığı, Beyoğlu'nun da bu sürece girdiğini ancak Galata'nın halen diyalogun, karşılıklı yardımlaşmanın ve çatışmanın yer aldığı bir bölge olma özelliğini koruduğu belirtilmiştir. Galata Port Projesi ile Liman tarafında başlayan dönüşümün ise yukarıya doğru Beyoğlu ile birleşecek bir alanı da etkileyeceği ve şimdiye kadar Galata'da kalmak için mücadele veren esnafın buradan ayrılmak durumunda kalmasıyla, semtte ilişki kurma biçimlerinin değişeceğini vurgulanmıştır.

NİLAY ÖZLÜ:

- Beyoğlu'nun turizm ve kültür-sanat aksı olmanın yanı sıra, konut ve yerleşim özelliğinin de yasatılması, "Ortaköleşme"nin önüne geçilmesi adına, bölgede yaşayanların karar sürecine dâhil edilmeleri, mahallelilerin bir araya gelebileceği ortak alanların (parkların, meydanların, sosyal tesislerin vb.) kurulması ve/veya olanların ihya edilmesi, yasayanlara hizmet veren (kasap, manav, terzi, tamirci vb.) yerel küçük esnafın korunması, otopark, gurultu vb. konularda düzenlemeler yapılmasının önemi vurgulanmıştır.
- Özellikle bağımsız kültür-sanat kurumlarının desteklenmesi, belli bir süreden eski (örneğin 40-50 yıl) işletmelerin korunması ve kira avantajı, teşvik gibi avantajlar sunulması, yeşil alanların korunması ve arttırılması gerektiği ifade edilmiştir.

Tüm katılımcılar çalışma gruplarına katkı sunmak istediklerini, ellerinden gelen yardımı yapabileceklerini belirtmiş, İBB Şehir Planlama Müdürlüğü olarak bizim de iletişim kanallarını açık tutmak istediğimiz vurgulanarak ve katılımları ve katkıları için teşekkür ederek toplantı kapatılmıştır.